

KEKSINNÖLLÄ

ei ole automaattista suojaa

Patenttiasiamies Reijo Kangasmäen mukaan maailma on täynnä mahdollisuuksia myös keksintöjen muodossa. On vain ajan kysymys, kuka löytää ne ensimmäisenä.

Keksijää voi verrata runoilijaan, sillä molemmilla hyvät ideat saattavat muhia pöytälaatikossa vuosia ilman, että tekijä välttämättä tiedostaa ideoidensa arvokkuutta.

– Kyllähän siinä jonkinlaista sukulaisuutta on. Patenttiasiamiehenä kuulen silloin tällöin juttuja keksijöistä, jotka ovat keksineet pöytälaatikkoon jotakin, ja sitten kun on kulunut muutama vuosi, niin joku muu onkin lanseerannut saman asian, kertoo Patenttikonsultointi Kangasmäki Oy:n toimitusjohtaja Reijo Kangasmäki.

Syy ideoiden lepuuttamiseen pöytälaatikon pohjalla voi olla joko epäusko omiin ideoihin tai jopa pelko siitä, että ne joutuvat varastetuiksi.

– Pelkoa voi olla, kun ihmisillä ei ole tietoa. Runoilijahan tekijänoikeus tulee automaattisesti. Kun runon on luonut, saa se tekijänoikeutta saman tien, mutta teollisesti hyödynnettävä keksintö pitää aina suojata, ennen kuin sitä missään esittelee. Teollisoikeudellisten keksintöjen automaattista suojausta ei siis ole olemassa, täsmentää Kangasmäki.

Monet keksivät samoja ideoita

Aina ei edes tarvita ideavuotoa tai -ryöstöä, jos jonain päivänä oma pöytälaatikossa lepäävä keksintö nököttääkin kaupan hyllyllä.

– Yllättävän paljon keksitään samoja asioita samanaikaisesti. Jos se on hyvä juttu, niin kyllä sen joku aina ennemmin keksii, toteaa Kangasmäki.

Tällöin kyse on vain siitä, kuka ehtii suojata keksinnön ensimmäisenä, ja saada siten kaikki oikeudet keksinnön hyödyntämiseen.

– Varsinkin tiukassa kilpailutilanteessa kilpailijat kehittävät tuotteitaan koko ajan eteenpäin, ja keksivät silloin tällöin samankaltaisia ratkaisuja. Tällöin suoja-hakemus pitää tehdä niin aikaisin kuin mahdollista, ettei kilpailijoille anneta vahingossa etumatkaa.

Vain ammattilaiseen kannattaa luottaa

Kuinka ideaa sitten kannattaisi lähteä vie-mään eteenpäin?

– Siinä tilanteessa kannattaa ottaa yhteyttä IPR-asiantuntijaan eli esimerkiksi patenttiasiamieheen, Keksintösäätöön asiamieheen tai sitten vaikka Patentti- ja rekisterihallitukseen, Kangasmäki neuvo.

Asiantuntija arvioi, kuinka kehityskelpoinen idea on ja avustaa keksinnön suojaamisessa.

– Ei siis kannata luottaa tuttuihin tai muihin ”asiantuntijoihin” vaan alan ihmisiin, jotka tekevät sitä työkseen. Muiden tahojen kanssa on aina epävarmaa, kuinka ammattitaitoisia he oikeasti ovat IPR-asioissa. Vaikka tekisi salassapitosopimuksen, niin se ei aina takaa sitä, etteikö idea silti voisi karata.

Salassapito on tärkeintä

Kun tavoitteena on saada täydet yksinoikeudet keksinnön hyödyntämiseen, on keksinnön salassapito tärkein asia.

– Alkuvaiheessa on siis muistettava pitää keksintö salaisena ja otettava selvää sen suojausedellytyksistä asiantuntijan kanssa. Sitten on aika käynnistää konkreettiset suojaustoimenpiteet, ja vasta sen jälkeen kartoitettava mahdollisia yhteistyö- tai rahoituskumppaneita, selventää Kangasmäki.

– Myös esimerkiksi markkinatutkimukset tai tuotekehittelyt on suositeltavaa teettää vasta sitten, kun suoja-hakemus on jätetty sisään, koska siinä yhteydessä voi keksintö helposti paljastua liikaa, jolloin kasvaa riski siitä, että joku muu taho vie keksintöä eteenpäin omilla intresseillään.

Keksintö kannattaa suojata, koska kopiointi on nopeaa, jos minkäänlaista suojausta ei ole. Jopa parissa viikossa voi työmaalla esitely keksintö olla kilpailijalla, kertoo Patenttikonsultointi Kangasmäki Oy:n toimitusjohtaja Reijo Kangasmäki.

Suojaustapa tilanteen mukaan

Patenttia voi sanoa kaikkien teollisoikeuksien äidiksi, koska se on laajin ja kattavin. Sen lisäksi, että patentti antaa keksinnölle hyvän suojan, se antaa myös uskottavuutta.

– IPR-suojaus on tänä päivänä usein myös kriittinen tekijä rahoitustahoille, joille onkin tärkeää tietää, että kyseessä on jotain konkreettista, eikä sellaista, mikä voi olla muutaman viikon kuluessa myös kilpailevan yrityksen käytössä, Kangasmäki sanoo.

Keksinnön suojaamiseksi on monia tapoja, joista mikään ei kuitenkaan ole aina yksiselitteisesti paras. Oikeaa suojaustapaa valittaessa on otettava huomioon keksinnön luonteen lisäksi myös keksijän edellytykset ja intressit.

– Kun on kyse jostakin kevyemmästä keksinnöstä, niin hyödyllisyysmalli on usein hyvä ratkaisu. Se on kustannuksiltaan edullisempi kuin patentti ja tulee nopeammin voimaan, haluttaessa muutama kuukaudessa. Kun hyödyllisyysmallin uusii pariin otteeseen, niin sen suoja-aika on kymmenen vuotta.